

Samenvatting

Sinds 1 januari 2021 zijn gemeenten naar aanleiding van een wijziging in de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening, verantwoordelijk voor het aanbieden van schuldhulpverlening aan ondernemers met schulden (Eenmanszaak of Vof). Deze dienstverlening vraagt om specifieke expertise. Daarom is in april jl. een pilot gestart waarbij het Zelfstandigenloket, de Kredietbank Limburg en een gespecialiseerd bureau voor schuldbemiddeling aan ondernemers, intensief samenwerken. Ondernemers die niet geholpen kunnen worden met het instrumentarium vanuit de Bijstand voor zelfstandigen (BBZ) worden doorgeleid naar het z.g. Expertiseteam, waarbij iedereen zijn deskundigheid inzet:

- BBZ: kennis over inkomensondersteuning, levensvatbaarheid en uitvoering BBZ
- Gespecialiseerd bureau: advies situatie ondernemer, schuldregelingen ondernemers, specialisme beëindiging bedrijf
- Kredietbank: schuldhulpverleningstraject, schuldbemiddeling en hulp bij financiële redzaamheid.

De pilot loopt tot oktober 2021 waarna op basis van de ervaren casuïstiek wordt besloten in welke vorm de schuldhulpverlening aan ondernemers definitief vorm zal krijgen.

Beslispunten

1. Kennisnemen van de pilot Schuldhulpverlening aan ondernemers;
2. Instemmen met de inkoop van maximaal 5 specialistische schuldhulpverleningstrajecten tijdens de pilotperiode.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 13 juli 2021:

Conform.

1. Aanleiding

Per 1 januari 2021 is de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Deze wijziging heeft onder meer tot doel de verwarring uit de oorspronkelijke memorie van toelichting weg te nemen en duidelijker te benoemen dat schuldhulp ook toegankelijk moet zijn voor ondernemers. Ten behoeve van die brede toegang tot schuldhulpverlening is in de wet de verantwoordelijkheid van het college vastgelegd.

Volgens een publicatie van de VNG is 23,2% van de ondernemers in Nederland kwetsbaar voor problematische schulden, waarvan het grootste aandeel (71%) bestaat uit zzp'ers. Daar komt voor veel ondernemers nog de financiële impact van de coronacrisis bij.

De Schuldhulpverlening voor ondernemers (afgekort: SHVO) vraagt echter meer en andere kennis dan schuldhulpverlening aan particulieren, onder andere omdat ook de levensvatbaarheid en de bedrijfsresultaten van de onderneming moeten worden beoordeeld. Ook de aard van de schulden en de schuldeisers is complexer en vraagt andere knowhow en vaardigheden. Gemeenten kunnen die expertise zelf in huis halen, organiseren in een samenwerkingsverband of uitbesteden aan een gespecialiseerde organisatie. Onze uitvoeringsorganisatie voor de gemeentelijke schuldhulpverlening aan particulieren, Kredietbank Limburg (KBL), heeft de benodigde expertise niet in huis.

Gezien het vorenstaande is het noodzakelijk dat we ons oriënteren op de manier waarop we de schuldhulpverlening voor deze doelgroep het meest efficiënt en effectief kunnen organiseren en hoe we in voorkomende gevallen de benodigde expertise daarvoor "in huis halen". Hierin zijn de bij de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR-KBL) aangesloten gemeenten (Maastricht, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Brunssum en Sittard-Geleen) nauw met elkaar opgetrokken en gekomen tot een pilootaanpak op Zuid-Limburgse schaal.

Bovendien wordt, eveneens op Zuid-Limburgse schaal, in breder verband gekeken naar de totale ondersteuning van ondernemers, waaronder heroriëntatie. Schuldhulpverlening kan hier vaak niet los van worden, het is een essentieel onderdeel in het totale pallet aan oplossingen voor ondernemersvragen en -problemen. In de pilot wordt ervaring en expertise opgebouwd om daarna een definitieve invulling te kunnen geven aan SHVO.

De Nationale Ombudsman heeft onlangs het "meldpunt toegang tot schuldhulpverlening voor zzp'ers" geopend ten behoeve van een onderzoek naar de vraag in hoeverre zzp'ers ruimhartig worden toegelaten tot de gemeentelijke schuldhulpverlening. De conclusies en aanbevelingen worden eind 2021 verwacht.

2. Context

Gemeenten zijn vanuit de Wgs niet alleen verantwoordelijk voor de organisatie van schuldhulpverlening aan particulieren. Gemeenten moeten ook aan ondernemers met (dreigende) problematische schulden ondersteuning bieden. De per 1 januari 2021 gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) maakt dat duidelijk. Deze wijziging is in lijn met de brede toegankelijkheid van de schuldhulpverlening en doet recht aan de rechtsgelijkheid.

3. Gewenste situatie

Beoogde resultaten pilot:

- Ondernemers met schulden op korte termijn ondersteuning bieden
- Inhoudelijk inzicht in casuïstiek en de ondersteuning die hierbij past/ nodig is
- Kennis opdoen ten behoeve van de structurele implementatie
- Inzicht in de financiële consequenties van schuldhulp aan ondernemers

In het expertiseteam vindt casusoverleg plaats over met name die ondernemers die tussen wal en schip dreigen te vallen. In dit casusoverleg wordt de meest passende route uitgestippeld.

Naast een uitgebreide communicatie- campagne t.b.v. het bereiken van de doelgroep worden inwoners die TONK of TOZO hebben aangevraagd vanuit SZMH telefonisch benaderd met de vraag of zij schulden hebben en ondersteuning kunnen gebruiken. Bij de vroegsignalering achterstanden vaste lasten komt het team ook regelmatig ondernemers tegen. Deze worden binnen een dag telefonisch benaderd door het Zelfstandigenloket.

Tot op heden kennen we in Maastricht, net als dat landelijk het geval is, nog geen grote toestroom van ondernemers ten behoeve van schuldhulp.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De wijziging in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) komt voort uit de Brede Schuldenaanpak van het Kabinet. Elke maatregel of wetswijziging die volgt uit deze aanpak is erop gericht het aantal mensen met problematische schulden effectief, efficiënt en duurzaam terug te dringen en hen beter te helpen. Met de ontwikkeling van deze dienstverlening aan kleine zelfstandigen in Maastricht dragen we bij aan het behoud van het ondernemerslandschap en daarmee de werkgelegenheid.

5. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

6. Personeel en organisatie

n.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

Inhoudelijk is de wet niet zozeer veranderd; wel is er nu explicieter geschreven dat ook zelfstandig ondernemers recht hebben op schuldhulpverlening van de gemeente. Dit maakt dat het niet om nieuw beleid gaat maar dat we dus wel (wettelijk) verplicht zijn deze dienstverlening te bieden.

In de brief van de minister van financiën aan de Tweede Kamer dd. 7 december 2020 geeft het kabinet aan 150 miljoen euro extra vrij te maken voor de intensivering van de schuldenaanpak om ook de nieuwe groepen – zoals jongeren, zelfstandig ondernemers en flexwerkers, zo vroeg mogelijk te bereiken en te ondersteunen. In de meicirculaire wordt dit echter (nog) niet specifiek toegekend.

De deelnemende gemeenten dragen in de pilot samen bij aan de kosten van het expertise- team; het gaat dan met name om de kosten van de monitoring en coördinatie via KBL Indien een specialistisch schuldbemiddelingstraject moet worden ingekocht, dan gebeurt dit tijdens de pilot bij het bureau Philips, Stiels & Gielkens (PS&G).

De kosten voor deze schuldbemiddeling worden door PS&G rechtstreeks gefactureerd aan de gemeente waar de ondernemer woonachtig is. Het meest uitgebreide traject (tot en met de schuldsanering) bedraagt, bij meer dan 15 schuldeisers, € 4.500 excl. 21% BTW = € 5.445,00 inclusief BTW. Het gaat hier om een aanbod vanuit de gemeente waar dus geen verplichting aan vast zit voor de zelfstandige; hij/ zij kiest zelf of het hulpaanbod wordt geaccepteerd. Daardoor kunnen de trajecten niet gecompenseerd worden bij het BTW- compensatiefonds.

In de gemeente Maastricht is bij het schrijven van dit voorstel nog geen vervolgtraject bij PS&G nodig gebleken. Er is offerte aangevraagd bij PS&G voor maximaal 5 van deze trajecten (waarbij aangegeven is, dat uitsluitend de afgenomen trajecten zullen worden betaald).

In de pilotperiode zal dus maximaal (max 5 trajecten à max € 4.500 + 21% BTW) = € 27.225,-- worden uitgegeven. De maximaal 5 trajecten worden betaald uit het reguliere Armoedebudget, post schuldhulpverlening.

9. Aanbestedingen

Afhankelijk van de uitkomsten van de pilot (en met name de behoefte (aard en hoeveelheid) aan zeer specialistische kennis) zal er – samen met de overige GR- gemeenten- inkoop plaatsvinden conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

10. Participatie tot heden

De pilot is tot stand gekomen door nauwe samenwerking tussen de deelnemende KBL- gemeenten, het Ondernemersloket, het Zelfstandigenloket, de KBL, SZMH en de afdeling Sociaal.

11. Voorstel

1. Kennisnemen van de pilot Schuldhulpverlening aan ondernemers;
2. Instemmen met de inkoop van maximaal 5 specialistische schuldhulpverleningstrajecten tijdens de pilotperiode.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Medio juli 2021 vindt een eerste evaluatie plaats van de casuïstiek en de ingezette dienstverlening sinds april 2021. In oktober/ november 2021 zal de definitieve vormgeving van de schuldhulpverlening aan ondernemers per 2022, ter besluitvorming aan het college worden voorgelegd.